

RAŠYTOJOS LAZDYNŲ PELĖDOS LITERATŪRINĖS PREMIJOS KONKURSUI

Ana Aleksandravičienė

O visgi papartis žydi!

2018 m.

Rupūžyte tu nesenai išperėta, kaip aš tau pavydžiu, – jau nuo pat mielo ryto Karūsė gludina minčikę, kai radijas, na, tam tikru intervalu, transliuoja žinią, net pasitraškėdamas:

– Joninės, Joninės...Nepamirškite skėčių, botų ir kitos, šiltesnės amunicijos...

Baido jos viltį debesys, kurie slenka pilki, pilni, tarsi pritvinkę karvių tešmenys po sodrios dobilienos nukramsnojimo. Lietus tuoj ims pliaupti, žiūrėk, ir perkūnais pradės griaudėti, – besiklausydama to barškalo, baidosi, – Juk retos Joninės būna, kad padurkai nešlaptų, už apykaklės nevarvėtų, – bet vis tik viliasi, kad Lietuvos padangėje, nors ir baisiai jau ji šėma, nušvis koks, kad ir menkas spindulys.

Moteriškutė ruošėsi, juk paslapčia net ir savo Jonui tą ažuolų vainiką nuraitė, dar ir visokiomis pievų, kėlėsi su pirmu saulės blykstelėjimu, kad kaimo bobos nenudraskytų pačių puošniausių, gėlėlėmis išdabino. Taigi jos senis, jautį pardavęs, gyrėsi, kad dorą pinigą užkalė, nusiraškė lyg nuo gerai užderėjusios slyvos vaisius. Gal ir jai drėbtelės, kad net akys, lyg varlės barščiuose, iš nuostabos sprogs. Gi pateptų, tarsi medumi

duoną, Karūsės širdį. Nors vieną kartą per visą sukumpusį gyvenimą, ji to šašlyko, kad ir kokio jau ten skuboto išmarinavimo, širdis atsileistų už visas jo piktadarybes, nupirks. Na, jei jau pagailės to, tai meduolį ar kokį „gaidelį“ ant pagaliuko, tai jau tikrai gal įspraus į ranką. Svarbiausia, kad be lietaus diena būtų, kad tik koks sausesnis tarpas kristų. Gal ir jos gogelis išsirangytų iš namų, į taip gražiai šaukiamą, „Jonų respubliką“. Norisi gi baisiai, norisi pasižiūrėti į žmones. Ką ji gero ir regi tame vargdienės gyvenimelyje. O juk ir kaimynės pasakojo, kad šiemet šventė – užmušk save vienu tik pamatymu.

Nuo pat ryto nerimsta jos širdis. Po tvarus tik laksto, tarsi ožka į uodegą įkirpta, tik zylioja zovada, gi turi suspėti apsidirbti iki to šventinio meto. Reikia, kad ir gyvulys būtų paėdęs, ir paukštis palesintas. Tvirtas tik žviegia, tik gadena, mekena... O kur dar penkios karvės pievoje. Toli iki jų Karūsei, dūsuodama, bet dviračiu numina. Atima laiko melžimas ir pieno sutvarkymas. Daug laiko ir jėgų tas atima. Bet ką daryti, juk kaime – nuo mažumės. O ir darže žolė jau vilna stojasi. Per tą nesiliaujantį lietų, šiemet jis taip išsismarkavo, mūru kyla, vos suspėji usnis ir visokias garšvas, balandas...traukti. Tad jai ir norisi, nors retsykais, labai norisi moterimi pabūti. Nors panages išsivalyti, švarias sau parodyti. Amžiną dirvos sluoksnį nešiojasi. Nagų nusikarpyti negali, kaip piktžolės drėksi? Miesčionys juokiasi iš tokių – kaimo „japai“, tų muzikų, net kulnys, suskirdusios. Ką ten jūs, baltarankiai, apie žemdirbio triūsą ir išmanote? Bėgate nuo žemės į miestų knibždančius skruzdėlynus, darmai bruką šiūruojate, tik avalynę gadinate. Būna, kad ir be jokios prasmės tuos puspadžius trinate. Pasižiūri kartais į tokius ir gailestis ima, nusiperka gi, koks sumiesčionėjęs kaimo kūlelis brangesnę drapanėlę, tai, kaip toji „Lenino motina“, kuri teturėjo vieną padoresnę, bet užtat juodą, suknią, bele tik fasonas, ir demonstruojasi – žiūrėkite, kaip aš gerai laikausi, koks aš tapau turtingas. O kišenėse – vieni vėjai blaškosi. Bet jų niekas gi nepatikrins. Ir ką namuose ant sato dediesi, nežinos. Pikta ant tokių, kai iš to pačio karvės šūdo išsikarabakštinę, – moteriškė tirštai nuspįjauna, – Vaidina asabą kaip samtį, o juk nuogu užpakaliu po tą patį kaimą lakstė. Tėvų triūsą dėka ir prakutote. Perą palikę, senų skalsesnių kšnių atėmę, šlaistotės dabar Gedimino prospektu ar Laisvės alėja. Tik kaiman parvykę, pone Dieve nesnausk, bajorais gi baisiais dedatės, kada motina su tėvu, grėbliais apsiginklavę, po pievas, prakaitą gręždami, duodasi. Gulite bambų gumbus išvertę prieš saulę „žezlonguose“, gulinėjate, skrudinatės. Gi piršto dėl susenusių tėvų nepakrutinate. Tokie vaikai tik sarmatą prieš kaimynus daro. Mat, atostogauja. Saulėje, išbalusius minkštumus, šildo. Bizūno gero – jums! Doro pančio per tuos, kvailomis dietomis išpuoselėtus, pusrutulius. Bet ne, motinos laksto, kaip va, Grindienė, su pieno, grietinės puodynėmis. Verda, čirškina, kad gardžiau parmazonus pamitinti. O va dukra, kaip kokia sunki kultuvė, papus sultingus išvertusi, drybso sau ir senosios jodyti nesigėdija. Skaniai pasprogti – pirma. – Karūsės veidas niaukiasi, kaip tas „čia – Lietuva, čia – lietūs lyja, dangus“. Mina – linmarka – lino mūkos buveinė. O kai pagalvoja apie saviškius, katrie puoselėti, glostyti, klostyti po užsienius išsilakstė, raukšlė visai gilėja. Mokė, mokė...ir ką turi? Sūnus negro viešbutyje grindis dralija, nešulius tampo, dukra storarūriui airiui pridrapalytus, priterebytus, pribezėtus baltinius velėja. Nesupranta Karūsė, kam tie mokyti žmonės bėga iš Lietuvos – gimtos žemės savo? Ir kas ten per profesija – „kempingo ekonomė“? Naktimis nesimiega, pagalvoja apie vaikus, blogos nuojautos lanko. O dar toji Marakonienė papasakojo, kad jos Ingutė Vokietijoje, kažkokioje „raudonųjų matroskinų“, ar velnias ten tuos pavadinimus ir atmins, modeliu darbuojasi, visai ji už saviškius nusigando. Modelis!? Visas kaimas pakampėmis šlama, kad palaida bala merga taškosi. Na, parsiveža ji nemažus pinigų, nes tėvai jau net daržiuko nesusikasa, tingi pasisodinti krapą. Bet, kai visko yra pilni, tai uliavoja kas miela dienele. Po keturis kartus per dieną į „Aibę“ sulaksto. Matyt, kad mergiotė to nežino, dirba ir dorai tėvukus aprūpina. Gal ir pelninga toji jos profesija, bet Karūsė tai jau tikrai nenorėtų savo dukteriai tokios „laimės“. Neduok, Dievuli, tokios sarmatos! – ir pykteli ant saviškių, – Irgi geri. Motinai net laiško nesugeba parašyti. Mama, „skaipinkimės“. O kaip jai „skaipintis“, jei net to „skaipintuvo“ ji akyse nėra mačiusi?! Juk visą gyvenimas – paskui karvių uodegas. Ir dėl ko? Dėl vaikų. Dar vaiposi, mat, višteliai – mama, tavo telefonas – priešvaninis. Jai prieš nosį naijičneliais „ipadusais“ mosikuoja, trumpam atostogų užlekę. Ir kas dabar per jaunimas, nesuprasi? Gerai tas mūsų kaimo laiškininkas Laškamonikas ir sako – „debiliakai“. Juk gerą karvę

kainuoja tie jų „ipadusai“. Karūsė yra ne koks „Hansa“ bankas. Tėvas irgi pinigų lopeta negrėbalioja. Kruvina procia turi užprūnyti „jevrus“, taip jos pats anuos šaukia. Niekaip neišmoksta euras pasakyti. Vaikai nesidomi, kokia kaina juos jiems uždirbti tenka.

Et, taip abu juk ir nusibaigsime, kaip kaimynų Jadziūnė, vienas, betąsydamas karvei už spenių, kris po jos pilvu, kaimo daktarytė konstatuos – insultas, nukeliaus pas „jaunystės kavalierius“. Kažkada ir kaimynas Stasiukas juokaudavo – mane panos priims, linksminsia vos, tanciavosma gulsčiomis. Nebėra. Kitas, kur nors arimo gale, letenikes atmes, – Karūsė plūsta lipniomis mintimis, – Ir kas tik dabar darosi ant to balto „svieto“? – jau net pati ant savęs ima pykti. Gerai, kad durys virsteli ir įlenda Jono kuodas, o tai jau ir ašaroti imtų.

– Sveika, moč, – senis mirkteli akį, – tai ką, ruošies jau į „tancūlkes“? Jupa pagatavyta, išprosyta? Čebatėliai blizga? – rankom tik sumosuoja, – Pasibičyk, vyksma garnitoriaus pravėdinti, užsisėdėjusių kandžių išbarstyti, – nezgrabniai grybšteli Karūsei už šono.

Pastaroji net atšoka, toks įtartinais „šiltas“ jai pasirodo tas jos pats. Matyt, žaltys jau spėjo su Anelytės Joniuku išmaukti „už viso kaimo Šventų Jonų, gyvų ir pasimirusių, žyvą“. Dūšes, taip sakant, spėjo pamaloninti. Bedantėm koserėm sugroyi „amžiną atilsį duok mirusiems ir gyvus spaviedok“!

Daug, nuo jaunumės glaustų, prietelių jie jau nebeturi. Ale tai seniai be sarmatos! Net vakaro nebepalaukia. Ryja, kaip paršai. Spėjo savo rukšlėtus šnipus buteliuosna sukišti, – Karūsės mina – pipirą perkandau. Oi pyksta, oi barasi ji už latravimą. Nusisuka šalin. Geriau nekels „audros vandens stiklinėje“. Juk po tam neiškrapštysi seniorį į Jonines nė su pyragu, užsispirs ožiu ir snukį suraukęs sėdės. O jai norisi su „susiedkomis“ susieiti, pasišnekučiuoti, vargelius išsirokuoti.

Ačiū, Dievui, kaime dar žmonės glaudžiasi pečiais, tad ir jautiesi ne vienas šiame pasaulyje, – taip moters širdis ir atlyžta.

– O ko jau man neiti? Ko jau nepasirėdyti? Visą gyvenimą su darbais spėjau ir šiandien spėsiu, – vyrui įpila patrovos, padeda, kvepiančios česnaku ir garuojančios, pati gamina, dešros ripką, – Tai gal neišbrokysi? – balsą tik suminkština ir kviečia „šeimos galvą“ pavalgyti.

Tik jau jos galvelėje mintys, mintys... Pusk, nevidone, gal nors to „šamarliako“ smarvės smaradas išeis, aplinkiniams marmalu nedvoksi! – ir tuoj, tarsi lapė, plonina liežuvį, palinki

– Skalsaus.

– Nu tu ne boba gi tu, Karūsyt, tikras auksas! – Jono burna tik viepiasi, viepiasi šypsena, – Ir kur aš kitą geresnę begaučia? – ir užsrebia, kad net jo mėsingos ausys į šalis laksto. Šlamčia vyras, kaip jautis. Paurija, tarsi savaite būtų needs.

Darbininkas, – atlėgsta ir pastaroji, – tegu pucija. Kiek čia mums jau ir beliko to „draugystės kelio“. Žiūrėk, ir kukuojam katras sau vienas, – deda ant stalo ką geresnio beturėdama, – Kaime yra daug bjauresnių, daug baisesnių, negu maniškis, – paguodžia pati save, – Juk pirštu manęs nėra palietęs. O katroje gi troboje tų dūmų nebūna? Žinoma, retsykais pasivaksijam, dar ir kaip! Po tam ir vėl juk ramu, vėl diena šviečia. Būna, kad kartais tenka jį, lyg kokį bulvių maišą, tenka parvilkkti, bet tas nutinka retai, po bulviakasio ar krykštynų, veselios, varduvių suėjimo. Vyras padeda įmesti vežėčiosna, arklys traukia, jį – knarkiantį, ją – užsisvajojusią. Tokiu metu Karūsė nė neskubina varyti gyvulio, tik atleidžia vadeles, sėdi ir gėrasi nakties gražumu. Arkliokas kol partutina, pats jau ir iš ratų išlipa. Nepyksta ir kai ryte rasalą, nuo agurkų ar kopūstų, maukia, maukia... Juokiasi ji, kai kas kartas dievagojasi – Karūsyt, daugiau – nė lašo į burną. Mirštu!.. – Karūsė žino, iki kito karto tas jo „mirštu“. Išslaugys tik, veizėk, lekia vėl, kaip staininis eržilas, darbas rankose verda. Tai kur jau ten begali tokį vyrą smarkiai ir peikti ar ant jo bartis? – mintimis glosto, – Sabas gi žmogus, vaikų tėvas.

Erzeliuoja, marguoja, migruoja Joninių slėnis. O jau žmonių, žmonių!.. Ir laikinai sustatytuose kioskeluose, gardumynų, saldumynų! Kvapai, kvapai ir kvapuose – kvapai. Karūsei net po širdies duobike jau ima traukti. Skundžiasi lietuviai, skundžiasi, kad Lietuvoje, žalty rains, jiems blogai gyvenasi. Nepriteklūs?! Lašinių, skilandžių, dešrų...nors vežimu vežk! Priraityta, pričirškinta, – moteris, net akis

išplėtusi, tik dairosi, tik grožisi. Abi kelio pusės – gėrybių kalnai. Ir muzikos garsų jau pilnas abiejų klausos kaušelių skreitas. Kaukia, kaip kokie alkani vilkai, vidury speiguotos žiemos, girioje. Nugirdo iš pro šalį praeinančių lūpų, kad tie kaukikai vadinasi – „zombiai“. Bet ir panašūs gi! – moteris, lyg žeberklus, tik susmeigė akis, – Snukiai gi, kaip lavonų, lyg būtų mesa nuo jų nubielęta, vienos kaukolės. Ir baisus gi tas jų, muzikalių dainorėlių, išsiderkliavojimas! – baidėsi, – Tokius naktį sutiktum ir kristum vietoje, nespėtų nė „greitukė“ prilėkti, būtumei šalta, – ir čia, tarsi jai to nelinkėdami, pastarieji užkimo. Po jų į sceną įropojo trys tuklios moteriškaitės ir ėmė maknoti, kinkuoti, trepenti kojelėmis, dar ir savo apvalainus klubus ėmė liūliuoti. Viena, taip panaši į Karūsės kaimynę Gabrūsę, pastaroji gi šimtą penkiasdešimt kilogramų rito, jau, kad apsšniaukus rūbeliu – siūlele, tik neįplyšk, kūneli, neišlįsk, tikra dabartinė „šlapiankė“, – tuoj jai prikabino etiketę, – kad ėmė sukaliotis, kirbinti šventės dalyvius. Stengtis, kad pastarieji nestovėtų, lyg kokį mieta prariję, paraitytų savo negabaritiškus gabaritus ir visokius kitokius ten grobkaulius. Mažumėlę ir į šalis pakinkuotų, pasisukaliotų, kriokė per mikrofoną:

– Tie šventės sveteliai, kurie turi margus skėčius, – lietus ne juokais jau įsismarkavo, – imate ir jais mojuojate į dešinę. O tie, kur su vienspalviais, į kairę, – prisiminė ir šokančius, buvo prariję jau po keletą bokalų alaus, – Ei, šokėjėliai, kratote, kratote pasturgalius taip, kad Jonavos žemelė drebėtų, kulnais ir pakulnėmis kaukšite, kad Vilnius girdėtų!..

O kai žmonių minia jau buvo apvaikščiojusi alaus palapines, jau buvo pagavusi „kaifą“, tai davėsi lyg pasiutus. Kliuksinoti, žlegsinosi purve. Bet tai „šlapiai dešrai“ vis dar buvo to erzelio negana, pati drebino, lyg „košalieną“, strėnas ir kitus vertė drebinti.

– Plūkiame, plūkiame Tėvynės gimtosios žemelę, kad nedulkėtų! Kad mūsų miestas per amžius žydėtų, klestėtų!..

Čia jau, net ir rimtuolė Karūsė mintyse jai pritaria: žydėk, plazdėk, mano brangi baltasparne gulbele – Jonavėle! – ir susizgrimba, – Rūtelyte karpytlape, pamojuočiau juk ir aš tuo „parasoniku“, dar ir kaip pamojuočiau, – tik prisimena, kaip „Norfa“ ją prigavo. Gal šventės proga, verslininkai gi naudojami kvailu žmogeliu, paskelbė akciją...lietsargiams. Pažiūrėjo ji, gi nepilnus keturis eurus tekaštuoja, nebūt kaimo bobelka, kai nebrangu ir susigundė lyg durnė. Juodas, praktiškas, nes sulankstomas, bus patogus. O dar, kai jos kišenė išnešė, suprato, skėtį nuosavą gi turės. Dukra visus iš namų seniai išdavadijo, išglemžė. Ėmė ir nusipirko. Nors galva lietuje nešlaps. Pabijojo, kad neseniai nudažyti plaukai, sulijus, ims ir nutekės dažai, nespės skepeta braukti. Tad iš parduotuvės ėjo išdidi, lyg pati Anglijos karalienė, ne taip jau ir dažnai įsigyja ji naują pirkinį. Bet, kai nesiseka gyvenime, tai ir nesiseks. Vos spustelėjus lietsargio „knopkę“, nebūtų „made in china“, fyt – spyruoklė ir iššoko! Lyg juoda skrybėlė, lietsargio „stogas“ nulėkė toli, toli...į pievą. O rankoje teliko – riestagalio kotas. Karūsė kaip išsižiojo, taip jau ir nebesusičiaupė: taiga, rupūs milčiukai, naujas! Kaip čia dabartės taip? Bet, negi paliksi? Tad greitai atsitokėjo ir tiesiog risčia leidosi paskui tą „kepurę“. Tik jau, nebūtų tie mūsų tautiečiai – lietuviukai! Pro šalį tursnodami ir „laitus“ besprogdami bernai su mergomis, kad ėmė žvangti, žvangė iš jos, kaip pasamtydi. Tik, kas dabar nesijuokia iš seno žmogaus? Tarsi Puškoriaus neprajodyti kumeliai žvingavo. Visa išraudusi nuo sarmatos, Karūsė, stumdama nuo savęs nuoskaudą, iš pievos rankiojo tas lietaus sargo detales. Tegu sau žvygauja, jauni – durni, euro vertės nepajutę, – špygą rode mintyse dantis blizginantiems, – Ką ir bedaryti, gal kaip nors dar galima bus jį suremontuoti? – pyko ant pardavėjų, – Nusiperki velnias žino ką, tik pinigų pakloji ir gan. Kas juos gražins? Nė nebandyk prašyti, kad broką pamainytų, akis išpūs – ne pas mus pirkote. Kvitą tai šiukšlių dėžėje liko, – moteris taikėsi su savo nesėkme ir vylėsi, – Gal galima bus pataisyti? – tik, kai jos Jonis durne išvadino, pasiuto jau ir Karūsė. Mat senis dar ir pakonstatavo, kad jai – senai žąsiai per kaktą, tarsi kraujas, teka srovele plaukų dažai, lietūs savo padarė, jau norėjosi užkaukti, kaip tam, scenoje besidraskiusiam „zombiui“, šunimi. Gerai, kad ji atsiminė turinti kišenėje skarą, tad nugurkė nuoskaudą, išsitraukusi, apsišluostė veidą ir apsirišo ja galvą. Ko jau čia senai tarkai ir besikuklinsi, vis dažai netekės. Tik baisiai skaudu liko, kai jos Jonas, jos

gyvenimo ramstis niekaip neužtilo. Šaipėsi, kad dabar ji jau atrodanti lyg „Bulgarijos romė“. Dantis sukandusi, šiaip ne taip, susilankstė tą nelemtą savo pirkinį, įsikišo į rankinę ir ilgam nutilo.

Ir mojuok dabar, kad nori už tą savo Jonavą! Kai, net uodegos ir tos, neturi. Oi, kad aš pamojuočiau ir dar taip pasišvaistyčiau, ypačiai Joniui pasistengčiau užtelžti per tą, savimi patenkintą, fizionomiją, – virė, lyg barščių puodas, moters mintys.

Bevaikščiodama ir bevėpsodama į visokias grožybes, aprimo. Bet neilgam. Vidaus organas, medicinos pavadintas skambiu vardu – Skrandis paskelbė jai streiką – neduodi šašlyko, gurgiu ir darau tau didelę gėdą prieš visus atvykusius ir vietoje pindinčius. O ką tu į jo ertmę įmesi, jei tas jos neromytas kumelys vaikšto tiktai aplinkui alaus kioskus?! Ir pastarųjų aplink tiesiog – apstu. Kur akis smeigsi, alus liejasi laisvai! Atrodo, kad lietuviai be jo, nei muzikos girdi, nei šokti gali. O jau dainuoti – tuo labiau. Na, ji to myžalo ir negertų. Nėra dar tokia kvaila, kaip veidrodyje atrodo. Kam? Kad paskutines smegenis numarintų? Nevalia! Per radiją girdėjo, vienas gudrus docentas porino – ląstelės žūsta ir jau niekada neatsistato. Bet, gerą porciją, nesvarbu ar tai būtų dešrelės, ar tas vadinamas „šašlykas“, ar koks kitas mėsgalis, tai jį jau suraitytų tiesiog vienu mirksniu. Ir gal dar ne vieną! Seilė taip ir varvina į sukrautas meduolių, kitokių garduolių kupetas. Bet iki jų jos Jonis niekaip neprieina, nors tu ką! Net nebesuskaičiuoja, kelintą tas jos kiauras dugnas jau išmeta išrytą plastmasinę talpą. O anoji nėra maža. Tik jos pats, kaip toji pilvota dėlė, siurbia ir siurbia. Suka ir suka, kaip koks kuisis aplink nosį, apie tas „alaus šventoves“, ratu. Kad ji alkana, brangiausia – nė motais! Teisinga, – atsimena patarlę Karūsė, – artimą nelaimėje pažinsi. Tik, kai ėmė prarasti viltį, gal antrai jos pusei, ilgai stovėjo eilėje prie „linksmintojo“ kiosko, protas prašvito, o gal ir vyriška savigarba suveikė, ėmė ir pats netikėtai pasiūlė:

– Motin, tai gal tau kokios pakepintos duonukės nupirkti?

Karūsė, varstoma alkio ir jau visiškai tapusi apatiška, pasitelkė humorą, tarstelėjo:

– Kur jau čia ir nenorėsi tokio gardumyno. Ypač, kai protezas viename ir antrame žandikauliuose. Kepintą – tik kramtyk, traškink! Patieką apturėsi ir vizitą pas dantistą dovanos, – ir čia spėjo susizgribti, jei „dosnųjį“ supykdytų, tai nė tos „pakepintos“ neteks. Surimtėjo, – Nupirk.

Sutiko ji jau ir su pačiu mažiausiu, nes suprato, kad tat ir bus to organo, vardu – Skrandis laimingiausia šventės loterija. Nors duonos pačiulps. Vis ne „ant tuščio“ besotis gros. Aprims ir duobikės po paširdžia nespardys. O jau ir kojos į užpakalį lenda nuo beprasmių vaikščiojimo, stoviniavimo ir vėlek tursnojimo.

– Tai, žmona, sėskiamos už stalelio. Vaišinu tave! – lyg kalakutas, kurio niekas nenusirinko Padėkos diena, parskubėjęs su duonuke, pūtėsi, šmaikštavo Jonas, – Tu – brangiausia mano ponija! – švytėjo, tarsi „europeiska“, ką tik nukaldinta, moneta.

Tai kur nepasidžiaugti tokiu vyro „dosnumu“, – perbėgo liūdnas šešėlis tomis Karūsės nedpradingusiomis ląstelėmis, – Nors maža patieka, bet vis patieka. O gal ir dar ką nors prides, atsileis širdis ir prie tos duonikės patėkš kokią mėsos porciją? Juk gėda bus taip, be niekur nieko, sėdėti ir vietą po stogu užimti. Tegu jau jis siurbs tą birzgalą, aš nors pavalgysiu, – tūptelėjo ant pirmo suolo ties kioskelio, kuriame triūsė kelios, tarsi saulėje įraudusios braškės, moteriškaitės. Kur ten jau nenurausi nuo gaminamų ant ugnies „šašlykų, kebabų“... – seilė, tarsi lplia mergautinė paklodė, tik ėmė tįsti, tįsti. Gera dar, kad spėjo nušliurpti, tai ant žemės nusidriekusi, išdavikiškai baltuotų.

Grynas vargelis moteriai su tokiu nesusipratėliu. Pluša, pluša, o pinigai – vyro kišenėje. Užspaudęs, lyg koks nagas, juos turisi. Kas, kad namuose tie aruodai pilni, ne žmonos. Ir nuo pat jaunumės taip. Nuo to laiko, kai ji atitekėjo į vyro tėvų namus. Žmonos gero juose – niekada nebuvo, nėra ir nebus. Viskas – „šeimos galvos“. Net Jono tėvai, kol dar buvo gyvi, duodavo tą aiškiai suprasti – dovanojom sūnų, suteikėm pastogę, gimdyk vaikus ir neužk galvų. Marčios, net duona, karti.

– Imk, – padeda ant stalo, vos ne nuopersko dydžio, maišiuką su keliais gabaliukais tos „kepintos“. Ir savęs nepamiršęs, bliūdą troškintų žirnių su rūkyta kiaulės ausimi, alaus su putele. Ko ne gyvenimas! Karūsė tik nusmelkia baisus dieglys, tik apima gaudumas: tai va, kiek aš su tavimi teužgyvenau! Kiek tu mane

teįvertini, toji mano „antra obuolio puse“, – lėtai ima vieną apskrudusį gabalėlį, – Kaip akmuo! Kuo tu ji, Karūsyte, ir sukramtysi, kai savų dantų nebėra? – pasišaipto pati iš savęs. Čiulpk, sulpk... – širdyje kaupiasi didelė, tarsi galingas Mahometo kalnas, nuoskauda. – Parazite tu parazite! Man, net šmotelio minkštesnės mėsos, savo gyvenimo moteriai, kuri su tavimi amžių jau baigia nugyventi, ėmei ir pagailėjai, – akys traukiasi sūriu valkčiu. Vogčiom, skarelės kampiuku nugnybia ašarą. Tuo pačiu, žvilgterėjusi į mergautinį veidroduką, ir lietaus paplautus plaukų dažus apsivalo. Maišosi jie su jos gyvenimo sūrymu. – Gerai dar, kad kas iš pažįstamų, kokia gėda būtų, niekas nemato, – tik pagalvoja ir išdygsta prieš akis išdygsta Gruilienė, – Ir iš kur toji tik ir išlindo? Kiba, matė? – nusigąsta, – Skalambyš visam kaimui, koks Jonis „labdaringas“, praeiti pro kaimynės negalėsiu, gėda tikra. – susitvardo, kai toji pripuola ir ima glėbesčiuotis, labintis. O jau jos Joną, tai toji tik sveikina, tik glamžo, tik taškavoja putlius to parazito žandus, tik siurbiasi į lūpas. Abuoja Karūsė nesureikšmina: negi seno kuilio pavydėsi? – stengiasi neparodyti, nors ir gelia, ašarų.

Šūdinas. Oi, koks šūdinas tas tavo gyvenimas, Karūsyte. Tikra mėslo krūva. Žiūrėk, va, kokia puošni Gruilienė. Ją vyras, vos ne ant rankų, jei tiktai tą rupkę pakelti įstengtų, nešiotų. O tu – durnelė, tylenė. Žodį bijai išdaužti. Ką ten išsakyti, kas dedasi toje tavo dūšėlėje. Vis nusileidi, nusileidi. O tavo akyse, va, glamžo vyrą, šypsaisi. Ir kaltini, ne Joną, kuris baigia tau ant sprando užlipti su visais „kerziniais“, bet save ir tik save...

Kai Karūsė, tik ryšulėliu drapanų nešina, į vyro namus, uošviai buvo nepatenkinti, kad marti ubagė. Netiko jų Joniukui, mat, į porą. Pastarasis irgi jos neužstodavo. Tėvų triūsas, jų užgyventas gyvenimas. Tylėjo ir taikėsi. Jei kas ne taip, žmoną kaltino, kad nemoka apsieiti. Tad ir nutilo jos linksmumas. Nebeskambėjo lūpose daina. Darbas ir tik...darbas. Pabiro vaikai. Smagi darbininkė buvo jaunystėje, negailėjo savęs, taip ir pražilo, nespėjusi nė mirtelti. Taip ir pralėkė tie gražiausi metai. Žino, neįtinka Jonui, negražūs jam jos nušarmoję plaukai. Vis bamba, kad nesusitvarko, liepia nusidažyti. O kam tas jos grožis? Karvėms, kiaulėms? Ji joms ir tokia tinka. Nesiginčija. Sudėjusi centą prie cento, perka tuos dažus, maliavojausi. Tik ar jaunystę tuo dažu sugražinsi? Ar būsi labiau mylima? Bėga, va, lietumi skalbiami, tiktai vargą sau įsitačiau. Tik pajuokai save įsistačiau, – gaudinasi.

– Karūsyte, – įraudusi nuo „gyvatės seilių“, Gruilienė gundo, – eime prie mūsų stalo. Užteks visko! Mano Pranis, kad nukrovė, kad nudrėbė – nebeaprepiame vieni. Man irgi bus smagiau. Viena boba tesu tarp vyrų. Palaikysi draugę. Jonai, a nū ka, jami savo moteriškutę ir pirmyn, Joninės juk! – komanduoja, – Kaimynai juk seni, „triachniem starynoj“, – užbaigia rusiškai, – „pabūdiem barinami“. Nu, nors šiandien!

Karūsia puikiai žino, kad jos Jonas, dar nuo jaunystės laikų, patinka tai rupkei. Ir dabar, uodegą tik vizgina, net seilė tįsta. Galėtų, tuojau raita nujotų. Kaime moterys nemylė Gruilienės. Baisiai jau ji smaila ant vyrų. Dažna jos baidosi, lyg kokios nelaimės. Bet, kur jau dingsi, kai regi, kad Jono snukis tik ir šviečia, tik ir blizga, kaip koks pilnas mėnulis. O ir toji Karūsė jau grūda pro žmones. Kita ranka, šleivojantį Joną vairuoja linkui vietos, kur užia, gerokai įsilusi, kompanija. Eina, ką jai belieka daryti, paskui juos Karūsė. Lyg kokia avelė eina, romiai nuolankiomis akimis, paskui vedlį. Viena mintis tik ir sušildo, kad sočiai pavalgys. Juk ir skrandis jau tapęs žirnio dydžio.

Neaprašinėsiu įvykių, niekam jie gal ir nebus įdomūs, kas ten kiek taurelių išlenkė, kur katras nugriuvo, ką išvežė į traumatologinį, o kam tą naktį nutrūko ir gyvasties siūlas. Šventė! Tegu tatai lieka šventa paslaptis.

Bet, kad kažkas surado „stebuklingą papartyną“ ir nusiskynė „laimės žiedelį“, matytumėte, kaip linksmai šypsauti ir palieku intrigą. Galiu tik tiek prasitarti, kad Joninės „Jonų Respublikoje“ – buvo. Yra. Ir bus! Na ir kas, kad jos, beveik visada, būna lietingos, bet užtat –nemarios! Juk net kukliojo Karūsė, po to „mėnesėlio palydėjimo ir saulės pasitikimo“, dabar po kaimą vaikščioja tokia išdidi, skepetą šalin metusi ir žilą kasą aplink galvą apsisukusi. Nė dažyti jos jau jai nebereikia. Akys tik ir švyti, lyg tos paslaptingos nakties įžiebtos, žvaigždės.

Netyla tiktai piktos kaimynų paskalos. Dūzgia, lyg kokie pakušinti širšiniai. Bet kas tos paskalos, kai Pranas Gruilys savo Karūsytę ir guldamas, ir keldamas...saldžiai bučiuoja į lūpas!?